

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Українська музична культура ХХ ст.

Освітній ступінь	Магістр	Курс	1
		Семестр	2
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво		
Освітньо-наукова програма	Музична режисура		
Статус	вибіркова	ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	20
		Семінари	20
		Самостійна робота	80
Семестровий контроль	залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Вишинський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=c5rYMt0AAAAJ&hl=uk&authuser=1
e-mail	nmauvysh@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є складовою фахової та наукової підготовки студентів магістрів спеціальності 034 «Культурологія», спеціалізації «Музична культурологія». Предметом вивчення навчальної дисципліни є явища, події, творчі постаті музичної культури України, які розгорталися протягом ХХ століття та заклали підвалини розвитку вітчизняної музичної культури у ХХІ столітті. Навчальна дисципліна невідривно зв'язана з іншими предметами фундаментального (музикознавчого) циклу.

Метою навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами відомостей про особливості розгортання української музичної культури ХХ століття у тісному взаємозв'язку із соціокультурним контекстом епохи та діалозі із західноєвропейськими музичними пошуками.

Завданнями вивчення дисципліни є: огляд основних етапів розвитку вітчизняної музичної культури ХХ століття; ознайомлення з соціальним, політичним, освітнім контекстом явищ музичної культури доби; простеження за характером діалогу української музичної культури і західноєвропейської; ознайомлення з творчими постатями української музики ХХ століття та їхніми знаковими творами.

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів**:

- Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.
- Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.
- Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.
- Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.
- Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтеграцію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.
- Планувати та виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

Розвивають наступні **загальні та фахові компетентності**:

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
- Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
- Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
- Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
- Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

На семінарських заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музичних творів з подальшою дискусією, аналізом твору або окремих засобів виразності, віднаходження прийомів втілення естетичних прагнень епохи, дослідження характеру взаємозв'язку особливостей музичного втілення й культурних засад епохи. У процесі вивчення дисципліни велика увага приділяється контролю знань. Контроль передбачає як перевірку знання теоретичного матеріалу, так і засвоєння музичних творів.

Необхідне технічне забезпечення: фортепіано, комп'ютер, Інтернет, аудіопрогравач. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи музичних творів.

Для більш ефективного засвоєння теоретичного та музичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять, електронна пошта, ресурси Googlemeet та ZOOM.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.
2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.
4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проектів, фестивалів та мистецьких заходів.

8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проекту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.
12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

- Тема 1. Музика у ХХ столітті в Україні та Європі: періодизація, напрями, соціокультурний контекст.
- Тема 2. . Симфонічна музика повоєнної доби: Б. Лятошинський. Семінар.
Музична культура 60-х років: культура «шістдесятників»
- Тема 3. Пізній період творчості Б. Лятошинського в контексті музичної культури 60-х років.
Семінар. Різновекторність музично-культурної діяльності М. Скорика
- Тема 4. «Київський авангард»: діалог української і західноєвропейської музичної культури
- Тема 5. Творча постать Є. Станковича в українській музичній культурі 70-80-х років.
Семінар. Симфонічні шукання Є. Станковича
- Тема 6. Камерні жанри в українській музиці у 70-80-ті роки: Г. Ляшенко, Ю. Іщенко, В. Сільвестров.

Семинар. Харківська композиторська школа
Семинар. Твори для хору в українській музиці 70-80 років: І. Карабиць, В. Сільвестров.
Тема 7. Стильові пошуки В. Сільвестрова у 70-80-ті роки.
Семинар. Музично-театральна творчість 70-80 р.: В. Губаренко, Є. Станкович
Семинар. Українська музична культура останніх десятиліть ХХ століття
Тема 8. Нові імена в українській музичній культурі початку ХХІ століття
Семинар. Український фестивальних рух кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE (адреса: <https://vnu.co.ua>).

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї)	20
4.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостьових лекційтощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бентя Ю. Вікторія Бібік: Батько відчув, що «Біг» – це тема століття / Ю. Бентя // День. – 2010. – № 215. – 24 листопада [Електронний ресурс].
2. Берегова О. Проблематика творів сучасних українських композиторів у контексті постмодернізму / О. Берегова // Українське музикознавство. – Київ, 2001. – Вип. 30. – С. 151–160.
3. Верещагіна О. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. / О. Верещагіна, Л. Холодкова. — К. : «Освіта України»,
4. Герасимова-Персидская Н. Музыка. Час. Простір /Н. Герасимова-Персидская. — К. : Дух і літера, 2012. — 408 с.
5. Герасимова-Персидська Н. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття / Н.

- Герасимова-Персидська // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – Київ, 1998. – Вип. 28. – С. 32–39.
6. Герасимова-Персидська Н. ХХІ століття і *musica mundana* /Н. Герасимова-Персидська // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: Науковий журнал. – 2008. – № 1 (1). – С. 90–97.
 7. Десятерик Д. Сергей Зажитько /Д. Десятерик // День. – 2000. – № 240. 28 декабря [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/95650/>.
 8. Драч І. Композитор Віталій Губаренко : формула індивідуальності / І. Драч. –Суми, 2002. – 227 с.
 9. Загайкевич А. Інтерв'ю [Електронний ресурс] / А. Загайкевич. – Режим доступу : <http://machine.radionoise.ru/texts/zagaykevich.html>
 10. Зинькевич Е. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича. — Сумы, 1999. 252 с. 2-ге вид. — Ужгород, 2002.
 11. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. – 288 с
 12. Кононова М. Вручені премії імені Л.М. Ревуцького / М. Кононова // Культура і життя. — 2003. — №. 8–9 — 30 квітня.
 13. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. – К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. — 736 с.
 14. Лунина А. К. Композитор в зеркале современности (в 2-х томах) / А. Лунина. — К : ДУХ І ЛІТЕРА, 2015. — Т. 1. — 504 с.; Т. 2. — 472 с.
 15. Морозова Л. Явление «Новой простоты» в украинской музыке (на примере трех версий произведения Золтана Алмаши «Краплины») / Л. Морозова // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського : Музика в просторі сучасності: друга половина ХХ – початок ХХІ ст. : зб. наук. праць. — К., 2007. — Вип. 68. — С. 95–99.
 16. Москалець А. Інтерв'ю з Сергієм Пілютіковим [Електронний ресурс] / А. Москалець // Час регіонів. - 2011. - № 14. - 14 квітня. – Режим доступу: <http://www.composersukraine.org/index.php?id=2538>.
 17. Неболюбова Л. С. Системно-стильові проблеми австро-німецького романтизму (типологія пізніх етапів в історії мистецтва) / Л. Неболюбова // Історичні та теоретичні проблеми музичного стилю. – Київ. : НМАУ, 1999. – С. 55–70.
 18. Ракунова І. Н. Нові композиторські технології. Творчість Алли Загайкевич / І. М. Ракунова. – Київ : Фенікс, 2010. – 208 с.
 19. Сільвестров В. Дочекатися музики: лекції-бесіди / В. Сільвестров. – К. : Дух і літера, 2010. – 368 с.
 20. Скорик Мирослав [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.composersukraine.org/index.php?id=2414>.
 21. Станкович Євген – офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.stankovych.org.ua/ua/works/operas>.
 22. Станкович-Спольська Р. «Цвіт папороті» Євгена Станковича [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://disser.com.ua/contents/19998.html>
 23. Сучасні композитори України : довідник сучасних композиторів України. / керівник проекту К. Цепколенко; ред.-упоряд. О. Перепелиця та Ю. Семенов. – Одеса : Асоціація «Нова Музика», 2002. – Вип. 1. – 112 с.
 24. Сюта Б. Українська музика молодшої генерації композиторів [Електронний ресурс] / Б. Сюта. – Режим доступу : <http://www.musica-ukrainica.odessa.ua/main.html>
 25. Чекан Ю. Євген Станкович: Три штрихи до портрета / Ю. Чекан. – Режим доступу <https://goo.gl/ZMGnFo>
 26. Чекан Ю. П'ять поглядів на «Цвіт папороті» [Електронний ресурс] / Ю. Чекан. – Режим доступу: <https://goo.gl/MtLFVi>
 27. Швед М. Б. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики / М.Б. Швед. – Львів : СПОЛОМ, 2010. – 440 с.